

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 91 hallituksen esityksen johdosta laiksi valkuaisverosta

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 1985 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 189 laiksi valkuaisverosta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti valiokunta on pyytänyt asiasta maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon, joka on tämän mietinnön liitteenä.

Tärkeimmät kotieläinten ruokinnassa käytettävät rehut ovat rehuvilja, säilörehu, heinä ja laidunrehu. Näistä perusrehuista saatava valkuainen ei riitä tyydyttämään kotieläinten valkuais-tarvetta, mistä syystä ruokinnassa joudutaan käyttämään lisäksi ns. valkuaisrehuja. Tärkeimmät valkuaisrehut ovat kotimaassa tuotettavat rypsi-rouhe ja rehumaitojauhe sekä tuontisoijasta valmistettu soijarouhe ja tuontikalajauho.

Perusrehujen hinta muodostuu kotimaisten tuotantokustannusten perusteella. Se on maailmanmarkkinoilla vallitsevaa hintatasoa korkeampi. Sen sijaan useimpien valkuaisrehujen, muun ohella rypsirouheen, soijarouheen ja kalajauhon hinta on Suomessa alhaisemmalla maailmanmarkkinahinnan tasolla. Kotimaassa tuotettavien perusrehujen hinta on siis korkea suhteessa valkuaisrehuihin.

Rehuviljan ja valkuaisrehujen välinen hintasuhte on muodostunut rehuviljan käytön kannalta edellä selostetulla tavalla epäedulliseksi. Tämän vuoksi hallitus ehdottaa, että kotieläinten ruokinnassa käytettävistä täydennysvalkuaisrehuista kannettaisiin valkuaisveroa vuonna 1986. Tarkoitus on periä valkuaisveroa ainoastaan täydennysvalkuaisrehuista ja jättää perusrehut, myös

valkuaista sisältävät, verotuksen ulkopuolelle. Verovelvollisuus koskisi sekä valmistusta että maahantuontia. Vero määräytyisi veron piiriin tulevien valkuaisrehujen raakavalkuaispitoisuuden perusteella. Lakiin liittyvässä verotaulukossa mainitut veromäärät on laskettu kunkin tuoter ryhmän raakavalkuaispitoisuuden mukaan siten, että ne vastaavat 150 pennin veroa sataprosenttiselle raakavalkuaiselle.

Ehdotetun valkuaisveron tuotosta osa luettaisiin maatalouden osuuteen maataloustuotteiden vientikustannuksista. Tämän vuoksi on mahdollista vastaavasti alentaa rehuseosveroa.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa esitettyyn viitaten valiokunta edellyttää, että vientiin tarkoitettujen kalan tuottamiseen käytetyn valkuaisen osalta valkuaisveron palauttamisessa kalan viejille luodaan joustava menettely.

Lisäksi valiokunta edellyttää hallituksen selvittävän, olisiko luonnonvesien kalakannan hoitoon tarkoitettujen kalanpoikasten ruokinnassa käytettävät valkuaisrehut vapautettava valkuaisverosta.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1985

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Muurman (osittain), jäsenet Ajo (osittain), Alppi, Impiö (osittain), Joutsenlahti (osittain), Linna, Malm (osittain), Martikainen (osittain), Mäki-Hakola (osittain), Pohjala (osittain), Poutanen (osittain), Rosnell,

Rönholm, Surakka, Sutinen, Tenhiälä, Tikka (osittain) ja Vainio (osittain) sekä varajäsenet Eklund (osittain), Hietala, Jokela (osittain), Kuusio (osittain), Lahti-Nuutila (osittain), Manninen (osittain), Pekkarinen (osittain), Piipari (osittain), Rusanen (osittain), Sasi, Vepsäläinen ja Westerlund.

EDUSKUNNAN
MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA

Liite

Helsingissä,
29 päivänä marraskuuta 1985
Lausunto n:o 2

Valtiovarainvaliokunnalle

Valtiovarainvaliokunta on kirjeellään 22 päivänä lokakuuta 1985 eduskunnan päätöksen mukaisesti pyytänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon hallituksen esityksestä n:o 189 laiksi valkuaisverosta.

Valtiovarainvaliokunta on kirjeellään 24 päivänä lokakuuta 1985 pyytänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnon myös hallituksen esityksestä n:o 190 laiksi rehuseosverosta annetun lain 4 ja 12 §:n muuttamisesta. Kun nämä asiat hallituksen esityksissä esitetyllä tavalla liittyvät toisiinsa, valiokunta on käsitellyt ne yhdessä.

Maa- ja metsätalousvaliokunnassa ovat asian tuntijoina olleet kuultavina ylitarkastaja Lasse Valtonen valtiovarainministeriöstä, osastopäällikkö Jorma Kallio ja ylitarkastaja Harri Dahlström maa- ja metsätalousministeriöstä, agronomi Markku Suojanen Maataloustuottajain Keskusliitosta, agronomi Ola Rosendahl Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista, toimituspäällikkö Carl Storå Ahvenanmaan maakuntahallituksesta, johtaja Hans Nordqvist Ålands Fiskodlarföreningistä, hallituksen puheenjohtaja Viljo Orpana ja toimitusjohtaja Pekka Manninen Suomen Lohenkasvattajain Liitto ry:stä, johtaja Tarmo Jalava Köyliön Kalanviljely Oy:stä, puheenjohtaja Heikki Kössi Suomen Broileriyhdistys ry:stä, järjestösihteeri Raimo Ihander Suomen Ammatikalastajain Liitosta, toiminnanjohtaja Markku Aro Kalatalouden Keskusliitosta, agronomi Antero Leino ja markkinointipäällikkö Timo Hirvelä (Raision Tehtaat) Elintarviketeollisuusliiton rehuseosjaostosta, apulaisjohtaja Antero Nyssönen Keskusosuusliike Hankkijasta ja kilpailuasiamies Olavi Väyrynen.

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esityksen mukaan rehuviljan ja valkuaisrehujen välinen hintasuhde on muodostunut rehuviljan käytön kannalta epäedulliseksi. Valkuaisrehujen suhteellisen edullisuuden johdosta niiden käyttö on lisääntynyt rehuviljan käytön kustannuksella, mistä osittain on syntynyt rehuviljan vientitilanne. Kotieläinten ruokinnassa käytettävästä täydennysvalkuaisrehusta ehdotetaan kannettavaksi valkuaisveroa vuonna 1986. Vero määräytyisi veron piiriin tulevien valkuaisrehujen raakavalkuaispitoisuuden perusteella. Veron avulla olisi tarkoitus oikaista osittain rehuviljan ja valkuaisrehujen välistä hintasuhdetta.

Ehdotetun rehuvalkuaisveron vuotuisen tuoton arvioidaan olevan 190 milj. markkaa, josta 65 milj. markkaa luettaisiin maatalouden osuuteen maataloustuotteiden vientikustannuksista.

Saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää tarpeellisena, että hallitus selvittäisi, olisiko myös luonnonvesien kalakannan hoitoon tarkoitettujen kalanpoikasten sekä broilerien ruokinnassa käytettävät valkuaisrehut vapautettava valkuaisverosta.

Valiokunta pitää myös välttämättömänä, että vientiin tarkoitettujen kalan tuottamiseen käytetyn valkuaisen osalta valkuaisveron palauttamisessa kalan viejille luodaan joustava menettely.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on lausuntoa valmistellessaan tarkastellut hallituksen esitystä lähinnä maatalouspolitiikan kannalta. Esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitystä oikeasuuntaisena ja tarpeellisena.

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta esittää kunnioittaen lausuntonaan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puolesta:

Einari Nieminen

Keijo Koivukangas

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Nieminen, varapuheenjohtaja Hämäläinen, jäsenet Aaltio, Anttila, von Bell, Jyrkilä, Kautto, Koivisto, Kos-

kinen, Mustonen, Rajamäki, Rantanen, Raudaskoski, Saarikoski, Tähkämaa, Törnqvist ja Westlund.

Eriävä mielipide

Hallitus perustelee valkuaisveron säätämistä rehuviljan ja valkuaisrehun hintasuhteella. Valkuaisrehujen käyttö on lisääntynyt niiden suhteellisen edullisuuden takia rehuviljan käytön kustannuksella. Osittain tästä johtuu rehuviljan vientitarve.

Perusteluissa mainitaan edelleen, että nykyisessä ylituotantolanteessa rehuviljan kotimainen käyttö ja vientitarpeen supistaminen on tärkeää sekä maatalouspolitiikan että valtiontalouden kannalta.

Hallituksen esityksen mukaan verosta ehdotetaan vapautettavaksi yksinomaan tarhaturkiseläinten ruokintaan käytettyjen rehuseosten valmistukseen käytettävät valkuaisrehut.

Mielestämme verosta pitäisi vapauttaa myös kaloille ja broilereille tarkoitettujen rehujen valmistukseen käytettävät valkuaisrehut.

Verrattuna muiden kotieläinten rehuihin kalojen ja broilereiden kasvatukseen käytettävät rehut ovat poikkeuksellisen valkuaispitoisia, joten val-

kuaisvero kohdistuu huomattavasti muita tuotantomuotoja raskaammin kalojen ja broilereiden kasvatukseen.

Kun kalojen ja broilereiden tuotannossa ei maassamme ole ylituotantoa ja kun nämä tuotantoalat antavat tervetullutta lisäansiomahdollisuutta haja-asutusalueille, emme voi pitää tarkoituksenmukaisena valkuaisveron ulottamista kalojen ja broilereiden rehuihin.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että valiokunnan lausuntoon sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin sellaisenaan paitsi, että sen 7 § hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

7 §

(1—3 kohta kuten valiokunnan lausunnossa)

4) Valkuaisrehut, jotka käytetään tarhaturkiseläimille, *kaloille ja broilereille* tarkoitettujen rehujen valmistukseen.

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 1985

Sampsä Aaltio

Helge Saarikoski

Juho Koivisto

